

AliM

Ayşe Bağcivan

Ayşe Bağcivan: 6 Ekim Üsküdar, İstanbul doğumlu. Anadolu Üniversitesi İlahiyat ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri mezunu. Edebiyat öğretmenliğinin yanı sıra çeşitli edebiyat programlarının kültür ve sanat yönetmenliğini yapıyor. Öykülerini *Heceöykü* dergisinde yayımlamakta.

AliM

Ayşe Bağcivan

HECE YAYINLARI

Hece Yayınları: 528

Öykü

©Hece Yayınları

Editör

Ali Karaçalı

Birinci Basım

Şubat 2019

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık

www.hece.com.tr

ISBN: 978-605-7547-20-0

Baskı

www.dumat.com.tr

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara Yazışma: P.K. 79

Yenişehir/Ankara T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14

e-posta: hece@hece.com.tr

Sertifika No: 17672

Necip Evlice ve Arzu Urtekin'e

“Lüzumundan fazla mavi.”

Şehrin yaldızlı ışıkları söndükten sonraki karanlığını da gören bir adamın parmak uçlarından izledim gecenin öteki yüzünü. Uzun yağmurların ardından yayılan toprak kokusunu çeker gibi çektim kederini yüreğime.

Gözlerini taş duvarların ardındaki dünyalara daldıran, sessizliğini bir an dahi bozmayan mavi bir adam: Ali.

Herkes büyük salondaki yerini almış. Hayattaki şu meşhur durmamız gereken yerleri andırır gibi Ali de camın kenarından bakıyor her bir şeye. Uzağından izliyorum onu. Tıpkı onun bize olan uzaklığı gibi ben de onu hemen yanındaki -gerçekliği tartışılır- bir dünyadan izliyorum. Her şeye tepkisiz bir adam nasıl olur da göğün en uzağındaki bir kuşun çığlığını duyar, bir kuşun çığlığına irkilir bedeni?

Hangi uzaklardan yorgun kalıp düşer de taşıyamaz bacakları bedenini, yığılır herkesin içine. (En çok da benim içime.)

İlaç saati Ali. (-Derman- olma vakti.) Pencerenin kenarına yaklaşarak dünyamdan dünyasına bir adım atarak avucumda sıkı sıkı tuttuğum ilaçlarını uzatıyorum. İstemsiz, ağır ağır içiyor. Odasına kadar eşlik ediyorum. Uzun koridorda yürürken yine aynı tablonun önünde duruyor. Yine tablonun aynı noktasında akreple yelkovan uzunca bir süre asılı kalıyor.

Sonrasında aynı ipeksi gözyaşı dolanıyor Ali'nin yüzünde.
(Benimse sol köşemde.)

Yüz bir, yüz iki, yüz üç... yüz sekiz. Sekiz ayrı yüzü (hayatı) ardımızda bırakarak giriyoruz başka bir yüzün başka bir numaranın içine. Yüz dokuz numaralı odadayız. Tüm yüzleri tek bir odada çoğaltarak toplayan Ali'nin odasındayız. Koca bir ömür nasıl sığar küçük bir odanın içine? Ya da odanın içindeki bir bedenın yaşamaktan ağrısı atışlarına yansımış küçük bir et parçasının içine. İlaçların etkisi gözlerinde belirdi Ali'nin. Üsküdar İskelesi'nden maviye dalan bir vapur gibi rüyalarına daldı.

İnsan uykusunda neden hıçkırıklara boğulur Ali?

Rüyalarımız yetmez mi bizi kendimizden uzaklara götürmeye?

Üsküdar hep senin mi gözlerindedir?

Ama susma.

Susma Ali...

Bir öykünün son demine yetişen ben miyim sen misin?

Kelimelere gizlenelim Ali, hiç çıkmayalım sayfalardan...

Böyle sakın de başlayabilirdik öykümüze...

Ali...

“Ağaçların ardındaki siyaha baktım, tüm gökyüzü karar-
mış... Yıldızlar? Yıldızlar da nereye kaybolmuş böyle?”

Hani derler ya “Psikiyatrlar ilk hastalarına âşık olur.”
diye. Ben olmadım fakat etkilendim. Doksan sekiz yılının
başlarıydı. İhtisasım için Amsterdam’a gitmiştim. Bu eşsiz
şehirdeki ilk günlerimdi. İlk heyecanlarım, ilk hastalarım, ilk
doktor önlüğümün cebinde yaşamı saklı tutuşlarımdı. Cad-
delerin ışıltısına, su kanallarının cazibesine rağmen kendime
defalarca, bedenimden ruhumu çıkarırcasına, benim burada
işim ne diye sorduğum olmuştur. Ama bir gün, bir gün hasta-
nemize sürekli bağırın, saldırgan bir hasta getirdiler. Üstelik
bir Türk! Heyecanlandım doğrusu, gelen bir akıl hastası da
olsa eğer insan kendi ülkesinden çok uzaklarda yaşıyorsa ina-
nın bunun hiçbir önemi olmuyor. Olmadı da.

Masa toplantısından sonra hocalarım beni çağırdılar,
dilimiz aynı olması sebebiyle ve sanırım biraz da başlarından
savmak için onunla benim ilgilenmemi, benim gözetimimde
olmasını istediler. Öyle de oldu. Gerekli işlemler tamamlan-
dıktan sonra dosyası bana verildi. İlk -özel- hastamdı.

Dosyasını okudum. Adı: Ali Ak, otuz sekiz yaşın-
da, uyuşturucu madde kullanmıyor, buraya nasıl yerleştiği
bilinmiyordu. Mahalle sakinlerini sürekli rahatsız ettiği için
polis eşliğinde, isteği dışında buraya getirilmiş. Saldırganlığı
hakkında uyarılıyor, ajite hasta olduğu ısrarla vurgulanıyordu.
Günün her saati, mahalle sakinlerini rahatsız edip insanlara
huzur vermiyormuş. İnsanlar ve huzur. Yeni zamanlarda bir
araya gelme ihtimali olmayan bu iki kelime, burada bir hasta-
nın bünyesinde bir araya gelebiliyordu.

Odasına gittim, loş bir ışıktta, yatağının üzerinde bacak-
larını karnına doğru çekmiş, dizlerini kollarının arasına almış
başını sallıyordu. Ufak adımlarla yanına yaklaştım. Başını
kaldırıp kimin geldiğini merak edencesine petrol mavisi göz-

leriyle uzun uzun süzdü beni. Yüzünde yansıyan lâmbanın ışığı ancak Amstel'de bu kadar güzel parlayabilirdi. Çatık kaşlarının altındaki sert bakışlarıyla yatağının demirinden yardım alarak doğruldu.

Ayağa kalktı, korktum.

Ellerini yumruk yapıp yanıma yaklaştı, gözlerimi kapadım.

Başını omzuma yaslayıp ağladı ağladı ağladı...

İçinden kopup gelen bir dünyayı hiçkırıyordu omzumda.

Otuz sekiz yaşında koca bir adam omzuma yenik düş-tüğü duygularını akıtıyordu. Elimi başına götürmek istedim, biraz önce ruhumu sarsan bu adam şimdi de bedenimi sarsarak duvara doğru sert bir şekilde itti. Elleriyle yüzünü kapattı, çığlıklar atmaya başladı. Sesi öyle yükselmiş olmalı ki şu meşhur metaforik çağrışımlı beyaz gömleği - tespit gömleğini - hastaya giydirmekle görevli olan hizmetliler geldi. Zor bela yatağa yatırdılar. Tecrit mi bu? Belki de.

Gözlerine baktım, gözlerindeki mavilik yerini öfkeli bir kızılığa bırakmıştı. Sakinleştirici iğne yaptım, odasından ayrıldım. Tamamen uyuduğundan emin olduklarında gömleği çıkarmaları için de hizmetlilere sıkı sıkı tembih ettim.

Odamdaydım yine. Ufak pencereden hastanenin bahçesine açılan gizli dünyama daldım bir çocuk çevikliğiyle. Bir çocuk nasıl çekilip dalarsa kendi dünyasına öyle. Rüzgârın, ağaçların yapraklarına değdiği, ağacı yapraklarından ayırdığı o anları seyrettim. Yaban bir seyirdi bu. Kişinin kendine bile yabancı olabileceği anlardı.

Başımı pencereye dayayıp nefesimden buğulanan cama defalarca hiç sebepsiz adımlı yazdım:

Bahar, Bahar, Bahar...

Defalarca hatta camda hiç yer kalmayana kadar, pencere ardının tüm burukluğuyla adımlı yazdım.

Ben Psikiyatr Doktor Bahar Tekin!

Ne kadar da afilli bir unvanım var. Çelişkilerim unvanımla adımın yan yana duruşundan belli. Kendimden kaçmak için seçtiğim her yolun sonunun yine kendime çıkması kadar garip bir yerdi aslında seçtiğim.

Odamda kendime doğru yelken açmış geziniyorken bir çılgılık, bir koşuşturmayla irkildim. Hızla kapıyı açtım: Ali koridorda koşuyor, peşi sıra hizmetliler onu yakalamaya çalışıyordu. Hastane koğuşunda bulunan hastalar odalarının önüne çıkmış, sessiz hatta hiç kımıldamadan Ali'yi ve peşinden koşan hademeleri izliyorlardı. Ali tüm sesini duvarlarda yankılandırarak koşuyor, önüne kim gelirse devirerek ilerliyordu. Neden sonra dizlerinin üzerine çöküp hıçkırıklara boğuldu... Yakalanmadı yine de. Kendi hüznüne yenik düştü. Diz bağları çözüldü. Dermanı içeriden kesiliyordu sanki. Onun diz çökmüş halinden istifade hizmetliler hızla yanına varıp kollarını beyaz gömleğin içinden geçirip sıkıca bağladılar. Gözlerinden belliydi, bu teslimiyetten utanmıyordu. Hizmetliler ve Ali yürüdüler.

Hocam Prof. Dr. Nick Achen haklı bir kızgınlıkla yanıma geldi. Ajite bir hastanın nöbet anından hemen sonra tespit gömleğini üzerinden neden çıkarttığımı, onlardan habersiz asla böyle bir harekete kalkışmamamı, yapılacak en ufak bir tedbirsizliğin büyük sorunlara yol açabileceğini ve daha birçok şeyi kızarak sorgulayıp gitti. İlk uyarımı almıştım. İknalarım ve ısrarlarım sayesinde Ali tecrite kapatılmadı fakat beyaz gömlek de bir süre üzerinde kalacaktı. Onun kaderi gibi üzerine yapışıp kalacaktı.

Sevmediğim bir zaman dilimine varıp durdum gene. Hiç sevmiyordum bu zaman aralıklarını bazen. Bazen de aksine içimi dolduruşuna hayran kalıyordum bu vakitlerin. Düşünmek için ne çok zaman bırakıyordu gece insana. Ne çok yüz göz ettiriyordu insanı kendiyse. Nöbette kaldığım geceler çoğu zaman sakin ve uzun geçiyordu. Hasta dosyalarını, yapı-

lan çalışmaları daha dikkatle inceleme imkânı buluyordum. Başarı hırsı olan bir doktor değildim. Ya da kendini kanıtlayarak hep daha ileriye en iyiye gitme meraklısı olan bir doktor da değildim. Aslında... Aslında ben, hastalarının hayatında kendi dünyasına rastlama ümidi taşıyan bir Bahar'dım sadece.

Güneş, gecedен kalma nemi sıyrarak ruhlarımızdan doğuyordu. Kapı aralığından gülümseyerek bakan Bayan Julia'nın çağrısıyla yemekhaneye indim. Bayan Julia'nın özenle hazırladığı kahvaltı sofrasında nöbete kalanlarla birlikte kahvaltımızı yapıyorduk. Uzun, beyaz bir masa etrafında toplanan personel ve doktorlar, çatallarını bir tabaktan diğerine uzatırken yeni gelen hastanın nöbetinden konuşuyordu. O ana şahit olmayan kimi personel, heyecanla dinliyor, klinikten ayrılmadan odasına bir bahaneyle girmek istiyordu. Kahvaltısını hızla yapıp bir an önce evine varıp dinlenmek isteyenler ayrıldı masadan. Dalgalı siyah saçlarını, her zaman taktığı saç bantlarıyla arkaya doğru atan, topuklu ayakkabıları sayesinde daha uzun gösteren Bayan Julia'yla yemekhanede tek kaldık. Oğlunun kokain bağımlılığı, eşinin sorumsuzluğu, yeni aldığı gençleştirici etkisi olan krem derken söz dönüp dolaşıp Ali'ye geldi. Kahvemden bir yudum alarak:

– Evet, dizlerinin üzerine çöküp sadece ağladı.

– Gelir gelmez de o hengâmede Bay Finn'i yaralamış.

Duvara başını çarpmış.

– Kahvaltı için çok teşekkür ederim Bayan Julia. Görüşmek üzere kendinize hoş bakın.

Islak ellerini, pembe ekoseli elbisesinin üzerine taktığı önlükle kuruladıktan sonra evde atıştırmam için poffertjeslerden vererek:

– Görüşmek üzere Bayan Tekin, dedi.

Hastaneden ayrılmadan hastamın son durumuna bakmak için odasına girdim. Yüzü duvara dönük, bacaklarını

karnına doğru çekmiş, hıçkırıkları dinmiş bir hâlde uyuyordu. Kolları gömleğinin sıkısında.

Nöbeti devredeceğim doktora hastamın durumuyla ilgili bilgileri aktardıktan sonra evimin yolunu tuttum. Evim, yüzümün bana kalan kısmı. Yüzümün ay'a kalan kısmı. Evim: Kendime kalan yanım.

Nöbet günlerinin sonrasındaki o uyku rehavetiyle uzandım boylu boyunca yatağa. İçilen kahvelerin etkisinden midir yoksa düşüncelerin ağırlığından mıdır ayırımına varamadığım bir uykusuzlukla evin odalarında dolandım. Öğlenin on birinden gecenin on birine kadar uykuya dirensem de sonunda oturma odasındaki kanepenin üzerinde uykuya daldım.

Bir günlük dinlenmenin ardından hastanedeydim yine. Hafta sonu nöbete kalan Dr. Levi'den hastaların pazar günkü durum ve günlük bilgilerini aldım. Hastanenin bahçesinde konuştuk. Soğuk bir kaç cümleden sonra sıra yeni gelen hastanın durumuna geldi. Gri tonlardaki çizgili pantolonunun cebine ellerini cebine soktu ve birkaç adım attı:

– Hayır, hiç konuşmadı. Tek bir kelime dahi etmedi. Fakat herhangi bir problem de çıkarmadı. Gün boyu tavanı izledi.

– Sizce artık tespit gömleğini üzerinden çıkarabilir miyiz?

Durdu, bana dönerek o ciddi ifadeyle sözlerine devam etti:

– Henüz değil Dr. Bahar. Henüz değil. Fırsatını bulduğunda tekrar kaçmak ya da insanlara zarar vermek isteyecektir. Bir kaç gün daha bekleyelim. Siz hastanın yakın takibinde olun. Ki sanırım Bay Achen de hastayı size verdi. Masa vizi-telerinde durumunu birlikte değerlendirelim olur mu?

– Elbette, teşekkür ederim.

– Görüşmek üzere.

Hızlı adımlarla arabasına ilerledi. Bay Levi ve iddialı duruşu. Bu yıl ihtisasını bitirecek olan Bay Levi'yle konuştuktan sonra içeri geçtim. Tanıdık yüzlerle selamlaşmalar,

iyi hafta dilekleri, koridorda bulunan hastaların tebessümleri derken işte odamdaydım. Tüm hastaların dosyalarını alarak sabah vizitesine çıktım. Yan yana sıralanmış odalar. Odalardan taşan incinmiş hayatlar, hayatların ortasından yükselen çığlıklar. Girdiğim her odada acının kimlik değiştirmiş yeni yüzü karşıladı beni. Ne korkunç bir yük. Kimisi bu yükü sürekli gülerek atıyor, kimisi de hiç konuşmayarak kendisini yaşamdan soyutlayarak bir şekilde tepkisini gösteriyor. Bazıları da kederlerini görmezden gelerek, üzerini örterek yaşıyor. İnanıqları yalanlara sınımsız tutunarak tüm geçmişlerinden kaçmak istiyorlar. Aslında her oda, farklı bir hayatzedenin yaşamından örülü duvarlarla kaplı. Sevgiyle gülümseyerek girdiğim odalardan burukluklarını emanet almış bir yürek taşıyarak çıkardım. Her birinin emanet sancularıyla çalkalanırdım. Kendime hiç vakit ayıramayacak, kendimle bir an dahi yüzleşemeyecek kadar. Kaçış mı bu? Belki.

Yeni gelen hastanın, Ali'nin odasına girdim. Yüzümdeki gülümseme sahibini bulmasa da konuşmalarım muhatabına ulaşmasa da ısrarla odadaydım. Bir cevap gelene kadar değil sözlerim, odadaki varlığım hastamın ruhuna temas edene kadar. Ali, hâlâ yüzü duvara dönüktü. Dosyada bulunan sosyodemografik özelliklerini sesli bir şekilde okudum, havanın neminden, insanların renklerinden bahsettim. Ses vermedi. Yüzü hâlâ duvar kenarında. Sesime neşe katarak bir kez daha ismiyle seslendim: Hayır, hiçbir tepki vermedi. Kırk dakikalık sessizliğin ardından günlük çizelgesine farklı bir not düşmeden ayrıldım odasından.

Kapı önünde Bayan Julia'yla karşılaştım, koridor boyunca eşlik etti bana. Öğleden sonra yapılacak hazırlıklardan bahsetti. Buraya geldiği günden bu yana epey yol kat etmiş olan Eva'nın kırkıncı sürpriz doğum günü için şaşalı bir koşuşturma vardı büyük salonda. Hasta bakıcılar büyük salonu

süslüyordu. Salonun yerlerini kaplayan renkli renkli balonlar, konuklar için üzerinde Eva yazan uçan balonlar, bir duvardan diğer duvara asılmış süsler, avizeden sarkıtılmış kâğıt fenerler ve elbette Bayan Julia'nın ellerinden çıkmış leziz poffertjes ve stroopwafel. Kırkıncı yaş kutlamak için her şey hazır gibi görünüyordu. İki- üç saatlik hazırlık sonrası serviste bulunun tüm hastalar, personel ve doktorlarla birlikte Concertgebouw'un ihtişamını aratmayacak büyük salondayız. Eva kırkıncı yaşına girerken yaklaşık kırk kişilik bir partiyle karşılandıydık. Eva, On beşinci yaşından sonra konuşmayı ve gülmeyi reddetmiş. Uzun yıllar üvey babasının tacizlerine maruz kalmış, şiddet görmüş. Yirminci yaşında annesinin ölümünden hemen sonra üvey babası cinsel organı ve elleri kesilerek öldürülüşüne tek sanık olarak gösterilmiş. Yargılandıktan hemen sonra da mahkeme kararıyla hastanemize yatırılmıştı. Saman sarısı saçlarının altında siyah bir kederi saklayan biricik Eva. Eva'yı odasından büyük salona getirmek bana düşüyordu. Bu güzel bayana koridor boyunca refakat ederken, kulağına "Biz buradayız Eva, kırkıncı yaşında ve tüm yaşamında biz buradayız. İyi ki varsın. İyi ki varsın." diye fısıldadım. Durdu, elini (elleri ilk defa titremeden) sol tarafıma bastırarak "Sizler benim ailemsiniz." dedi. Büyük salona adım atışımızla birlikte alkışlar başladı. Üzerine Eva yazılmış uçan balonlar yükselmek üzere bırakıldı. Eva şaşkın. Elleri şaşkınlıkla açılan ağzını kapattı. Eva mutlu. Eva umutlu. Kırmızı elbisesinin içinde sarı saçlarını uçuşturarak en çok sevdiği şarkıyla dans ediyordu Eva. Diğer hastalar da Eva'ya eşlik ediyordu. Kimisi mutluluğunu ve yüzündeki gülümsemeyi azaltmadan alkış yapıyor, kimisi sadece Eva'yı izliyordu. Kimisi onunla birlikte dans ediyordu. Kimisi de sadece tabağına kurabiye, pasta dolduruyordu. Ruben de kendi tabağını doldururken bir yandan da hayali arkadaşının tabağını hazırlamayı ihmal etmiyor, yanın-